

Quicksan flora en fauna
Meentweg 103-105 Eemnes

Nijverdal, 25 oktober 2022
Projectnummer 22.03

COLOFON

Door: Otte Groenadvies BV
Brilsweg 1a
7441 BV Nijverdal

Telefoonnummer: 06 - 18 95 19 55

E-mail: tjitske@ottegroenadvies.nl

Internet: www.ottegroenadvies.nl

Project: 22.03

Auteur/
veldinventarisatie: T.M. Stam – Propedeuse Hoger Beroepsonderwijs Bos en
Natuurbeheer

Gecontroleerd door: Ing. P. Otte

Datum: 25 oktober 2022

Status: Definitief (Versie 2)

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Otte Groenadvies accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Otte Groenadvies uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Aanleiding en doelstelling	4
1.2. Methodiek.....	4
2. Wetgeving.....	6
3. Gebiedsomschrijving	7
3.1. Huidig gebruik planlocatie en omgeving.....	7
3.2. Projectvoornemen	7
3.3. Foto impressie planlocatie	9
4. Gebiedsbescherming	11
4.1. Natura 2000	11
4.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN) & Groene Contour (GC).....	12
4.3. Weidevogelkerngebied	12
5. Beschermde flora en fauna.....	13
5.1. Flora.....	13
5.2. Fauna - Zoogdieren.....	14
5.3. Fauna - Vleermuizen	14
5.4. Fauna - Vogels.....	16
5.5. Fauna - Overige soorten.....	17
6. Conclusies	19
6.1. Overzicht beschermde gebieden.....	19
6.2. Overzicht beschermde soorten	19

6.3. Advies en aanbevelingen	20
7. Kwaliteitsborging- en geldigheid	22
8. Bibliografie.....	23
Bijlage.....	24
BIJLAGE 1: Wettelijk kader Wet natuurbescherming - Soortbescherming.....	24

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doelstelling

In de ruimtelijke plannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Met andere woorden, in het ruimtelijke ordeningstraject dient te worden aangetoond dat het plan, amovatie van de bestaande bebouwing en realisatie van een nieuwe woning, uitvoerbaar is. In dit kader dient een quickscan flora en fauna uitgevoerd te worden op de locatie Meentweg 103-105 te Eemnes.

1.2. Methodiek

Om optimaal om te gaan met het zorgvuldigheidsprincipe uit de Wet natuurbescherming (Wnb) heeft de initiatiefnemer besloten om een onderzoek te laten doen, alvorens de werkzaamheden uit te voeren. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Wnb.

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde quickscan van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkelingen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. De rapportage kan dienstdoen als onderbouwing bij bestemmingswijzigingen en ontheffings- of vergunningsaanvragen in het kader van de Wnb.

In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd en getoetst aan de natuurwetgeving en -beleid.

1.2.1. Wat is een quickscan

De quickscan flora en fauna is een oriënterend onderzoek. Hierin wordt de geplande ontwikkeling getoetst aan de natuurwetgeving. Door middel van een

veld- en bureau onderzoek wordt beoordeeld welke natuurwaarden verwacht worden in het plangebied en wordt gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook wordt er gekeken of de plannen mogelijk een negatief effect hebben op de Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde Natuurmonumenten. Indien beschermde soorten voorkomen, kan een vervolgonderzoek noodzakelijk zijn. Eveneens dient te worden onderzocht of er gebruik kan worden gemaakt van gedragscodes en worden mogelijkheden tot ontheffing verkent.

Een quickscan is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een quickscan geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een moment opname betreft, kan geen rekening gehouden worden met de dynamische aspecten van natuur, zoals mitigatie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en -beheer na afloop van het onderzoek.

1.2.2. Uitvoer onderzoek

Op 11 januari 2022 is een bezoek gebracht aan het plangebied en directe omgeving. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten en de directe aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken e.d.). Er is gebruik gemaakt van een verrekijker, zaklamp en fotocamera. De weersomstandigheden waren licht bewolkt, droog, 1°C (KNMI, z.d.).

Tijdens het onderzoek waaruit dit rapport is voortgekomen is niet alleen gelet op flora en fauna binnen de contouren van het plangebied, maar ook op de beschermde flora en fauna in de nabije omgeving. Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten ervoor kunnen komen in het plangebied.

2. Wetgeving

De Wnb regelt de bescherming van het in het wild voorkomende planten en dieren en de bescherming van gebieden. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1, 3.5 en 3.10). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

De verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel in de Wnb. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten, zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Deze verschillen per beschermingsgroep. De Wnb kent drie verschillende beschermingsregimes:

- Vogelrichtlijnsoorten;
- Habitatrichtlijnsoorten;
- Andere soorten.

De provincies hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie anders. De zorgplicht is wel van toepassing. Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht om vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen (mitigatie en/of compensatie) genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een

vrijstelling of is het mogelijk van het bevoegd gezag ontheffing van de verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Deze ontheffing wordt slechts verleend indien:

- Er geen bevredigend alternatief is;
- Er is geen sprake is van een wettelijk belang;
- Geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstig staat van instandhouding van de soort.

Zie bijlage 1 voor het wettelijk kader van de soortenbescherming in de Wnb.

De Wnb beschermt ook een aantal planten en vissen die onder de Flora- en faunawet niet beschermd waren. Hiermee is rekening gehouden in onderliggende natuurtoets, zie verder in paragraaf 4.1 aanwezigheid beschermde soorten (Overheid, 2020).

3. Gebiedsomschrijving

3.1. Huidig gebruik planlocatie en omgeving

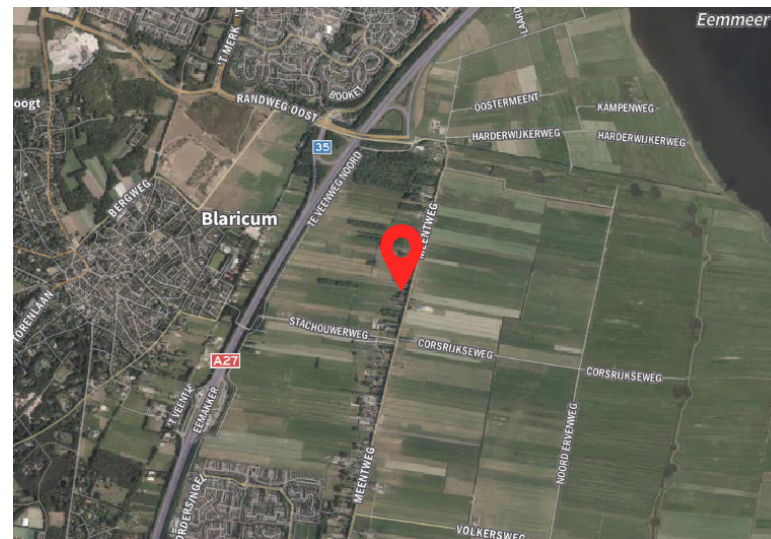
Het plangebied ligt in het buitengebied van Eemnes, in een halfopen slagenlandschap (Gemeente Eemnes, 2012). De historische bebouwing in Eemnes concentreert zich langs de Wakkerendijk/Meentweg als lintbebouwing aan de westzijde van de dijk. Oorspronkelijk werden de ontginningen gebruikt als akkerland. Door ontwatering klonk het ontgonnen veen in waardoor de bodem daalde. Hierdoor werd het natter en niet meer geschikt als akkerland. De voormalige landbouwgronden werden gebruikt als weide en hooiland (Bronspartners, 2005).

Het plangebied wordt omgeven door agrarische percelen met verspreid staande boerderijen. Ten noorden ligt het Gooimeer en het Eemmeer. Ten oosten liggen agrarische percelen met daarachter de Eem en ten zuiden ligt Eemnes. Ten westen loopt de A27 met daarachter de plaatsen Laren en Blaricum.

De onderzoekslocatie betreft een woning met opstallen zoals veestallen, kapschuren en overige schuren. Rondom de opstallen is het verhard met beton en betonklinkers. Het aanwezige groen bestaat uit een verwilderde siertuin en gazon.

3.2. Projectvoornemen

Met de voorgenomen ontwikkelingen worden de bestaande bebouwing geamoveerd. Op het perceel wordt een nieuwe woning met bijgebouwen gerealiseerd. Ten behoeve van de reconstructie verdwijnt plaatselijk begroeiing, maar dit blijft beperkt tot de struik- en kruidlaag.

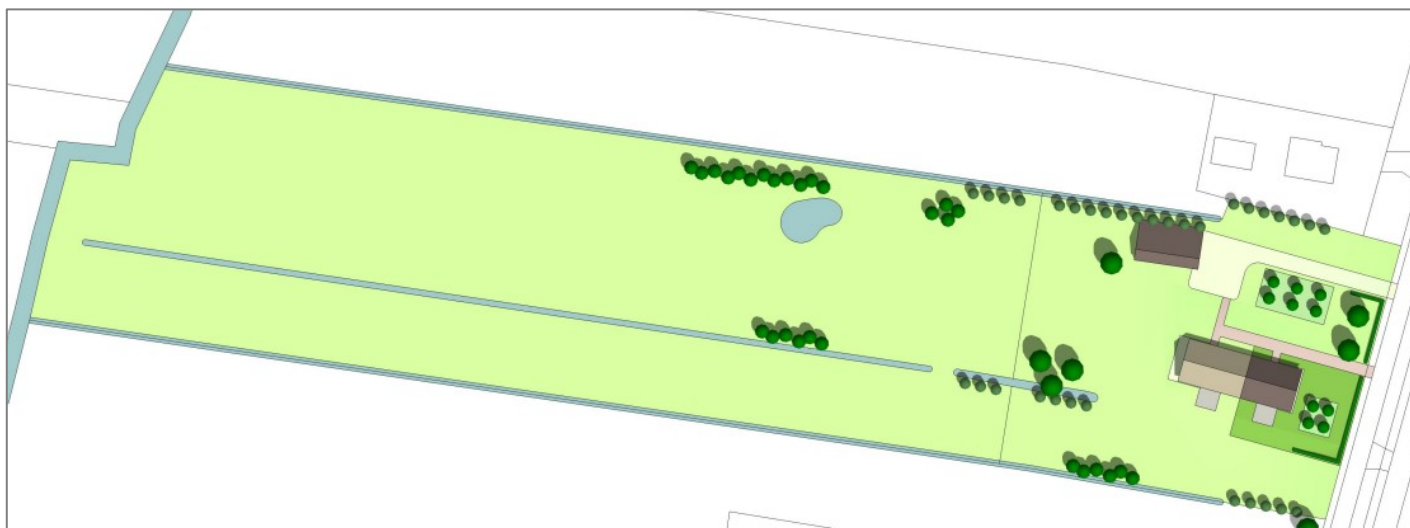

Afbeelding 1&2. Locatie plangebied (rood) (Pdok, z.d.) (Kadaster, z.d.)

Afbeelding 3. Projectvoornemen ingezoomd

Afbeelding 4. Projectvoornemen, volledig perceel.

3.3. Foto impressie planlocatie

Kippenshuur, zie nr. 1

Kippenshuur, zie nr. 1

Woning, zie nr. 2

Woning, zie nr. 2

Tussenbouw, tussen 2 en 3

Stal, zie nr. 3

Stal, zie nr. 3

Hooiberg, zie nr. 4

Hooiberg, zie nr. 4

Kippenhok, zie nr. 5

Kleine kapschuur, zie nr. 6

Kleine kapschuur, zie nr. 6

Grote kapschuur, zie nr. 7

Overzicht plangebied, westzijde

4. Gebiedsbescherming

4.1. Natura 2000

Onderstaande informatie in paragraaf 4.1 is gebaseerd op de volgende informatiebronnen: (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, z.d.) (BIJ12, z.d.) & (Kadviewer, z.d.).

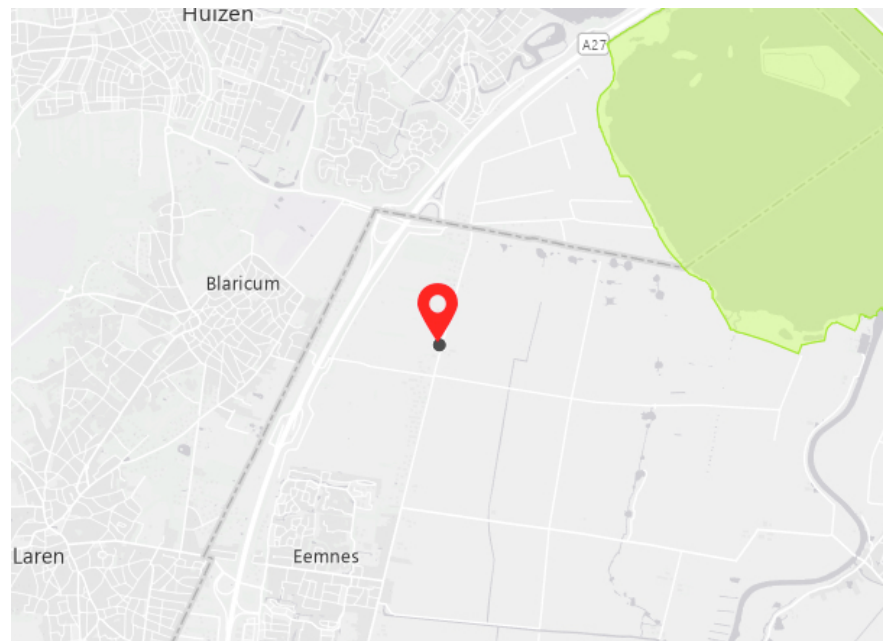
De Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In deze gebieden wordt de flora en fauna in combinatie met hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit in stand te houden of te verbeteren. Om te voorkomen dat de natuur in Europa zijn biodiversiteit verliest zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn opgericht. Deze richtlijnen bestaan uit twee delen, namelijk de soorten- en gebiedsbescherming.

Voorwaarden voor het uitvoeren van een project zijn onder andere:

- De natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast;
- In geval van een negatieve impact een alternatief of milderende maatregelen worden voorzien die de negatieve impact tenietdoen;
- Indien alsnog tot uitvoering wordt besloten om dwingende redenen van groot openbaar belang, alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

In de omgeving van de planlocatie ligt een Natura 2000 gebied, namelijk:

- Eemmeer & Gooimeer Zuidoever (gebiedsnummer 77), op circa 1 kilometer ten noordoosten van de planlocatie

Afbeelding 5. Locatie plangebied (rood) N2000 (groen)

Effectenbeoordeling

U dient de gemeente te raadplegen of een AERIUS-berekening uitgevoerd dient te worden. Uit de AERIUS-berekening zal blijken of met de voorgenomen ontwikkeling de stikstof depositie toeneemt. Als de uitkomst hiervan, zonder salderen nul Mol/ha/jaar is, dan is er geen vergunningsplicht. Als er sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstof gevoelige natuur dan moet er gekeken worden naar de mogelijkheden voor in- of extern salderen of een ADC-toets. De berekening moet worden voorgelegd aan bevoegd gezag (provincie). Deze zal besluiten welke vervolgstappen er voor de voorgenomen werkzaamheden benodigd zijn.

4.2. Natuurnetwerk Nederland (NNN) & Groene Contour (GC)

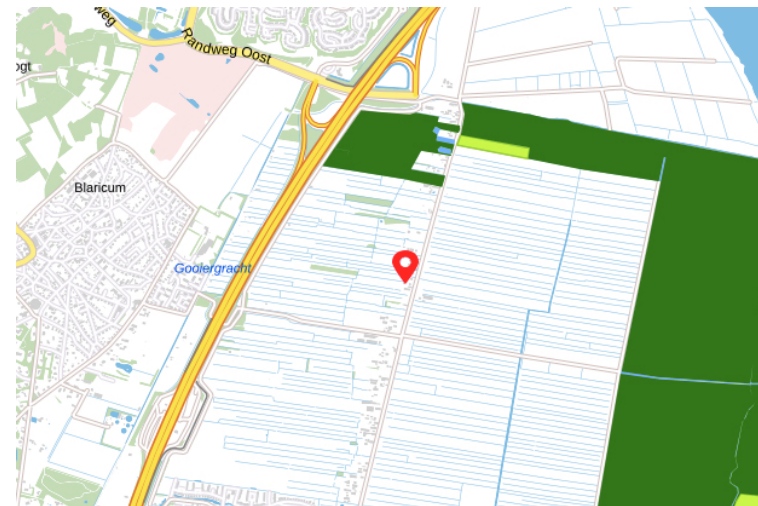
Het NNN is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuwe natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en de omringende agrarische gebieden verbinden. Door de natuurgebieden samen te brengen wordt er voor een groot samenhangend netwerk gezorgd. Grotere natuurgebieden zijn beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. De gebieden zijn gevarieerder en er kunnen meerdere planten en dieren leven, daarnaast wordt de verspreiding hierdoor makkelijker (Rijksoverheid, z.d.).

Provincie Utrecht wil met de Groene Contour landbouwgronden omvormen tot natuurgebieden om daarmee het NNN te versterken. Het gaat om een totale omvang van 3000 hectare. Na realisatie wordt de nieuwe natuur opgenomen in het NNN (Provincie Utrecht, z.d.).

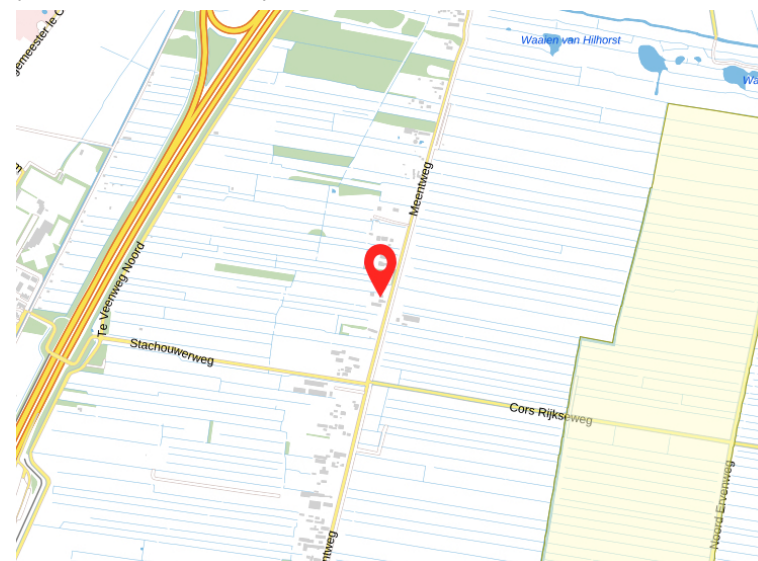
De planlocatie ligt niet binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op 600 meter en de dichtstbijzijnde GC-gebieden liggen op circa 800 meter ten noorden van de planlocatie (Provincie Utrecht, z.d.). De ingrepen vinden plaats buiten deze provinciaal beschermde gebieden en hebben geen effect op de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen. Nader onderzoek naar externe effecten is niet nodig

4.3. Weidevogelkernegebied

Met betrekking tot het weidevogelkernegebied en beschermde landschapselementen geldt dat de planlocatie niet ligt binnen het beschermde gebied, dichtstbijzijnde gebieden liggen op circa 650 meter ten oosten van de planlocatie. Negatieve effecten zijn niet te verwachten naar aanleiding van de voorgenomen ontwikkeling (Provincie Utrecht, z.d.).

Afbeelding 6. Locatie plangebied (rood) NNN (donkergroen) GC (lichtgroen) (Provincie Utrecht, z.d.)

Afbeelding 7. Locatie plangebied (rood), weidevogelkernegebied (roze) (Provincie Utrecht, z.d.)

5. Beschermd flora en fauna

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt medebepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen.

In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wnb optreden.

Daarnaast wordt er in dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

5.1. Flora

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in een voor flora minder geschikte periode, waardoor een deel van de kruidlaag niet herkenbaar meer aanwezig is.

Op de planlocatie is een verwilderde siertuin aanwezig. In deze siertuin staan algemeen voorkomende soorten als laurier en rhododendron. Ten zuiden, achter kippenschuur nr. 1 (afbeelding 2) is een ondiepe waterafvoersloot aanwezig met resten (stobbe en houtsnippers) van gekapte wilgen. Tussen de bebouwing is slechts een kruidlaag aanwezig met resten als klaver en zuring.

Waardevolle bomen

Gemeente Eemnes heeft een waardevolle bomenlijst opgesteld waarop beschermde- en monumentale bomen staan vernoemd. Uit deze lijst is gebleken dat er geen beschermingswaardige bomen op de planlocatie aanwezig zijn. Dichtstbijzijnde bomen staan op 200 meter ten noorden en 200 meter ten zuiden van de planlocatie. De bomen staan direct langs de Meentweg, op particulier grondgebied. Verderop aan de Meentweg staan meerdere waardevolle bomen (Gemeente Eemnes, 2018).

Effectenbeoordeling

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen beschermde planten aangetroffen. Recente waarnemingen van beschermde plantensoorten ontbreken eveneens. In combinatie met de voedselrijke omstandigheden in de omgeving en het ontbreken van zeer specifieke biotopen waar beschermde planten worden aangetroffen, is aanwezigheid van beschermde vaatplanten uit te sluiten. Nader onderzoek naar vaatplanten is niet nodig.

Waardevolle bomen

Tijdens de werkzaamheden zal er gebruikt gemaakt worden van de Meentweg waaraan meerdere waardevolle bomen staan. Met een bomen effectenanalyse (BEA) kun je de effecten op de aanwezige bomen in beeld brengen en hoe je

negatieve effecten kunt voorkomen. Overleg met de gemeente of deze rapportage als noodzakelijk wordt geacht.

5.2. Fauna - Zoogdieren

Onder zoogdieren worden hier bedoeld alle grond- en boomgebonden zoogdieren met uitzondering van vleermuizen.

Beschermde soorten

Steenmarter

De steenmarter heeft een voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen. De steenmarter komt voor in een parklandschap, bosloze gebieden, steengroeven en gebouwen. Deze soort is een echte cultuurvolger en hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen, boerderijen en grote steden. De aanwezigheid van groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen zijn van belang, hier zoekt de steenmarter zijn voedsel (Zoogdierversamenleving, z.d.).

Het dak van de woning, tussenbouw en stal is voorzien van een dakpannen dak en toegankelijk voor de steenmarter als nest- en verblijfplaats. De overige schuren zijn voorzien van golfplaten daken. Tijdens de veldinventarisatie zijn deze goed te inspecteren. Er zijn geen sporen van ontlasting, kadavers of nestmateriaal aangetroffen.

Algemene soorten

Algemeen voorkomende zoogdierensoorten zoals huismuis, huisspitsmuis, haas, ree en egel komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied voor. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Utrecht.

Effectenbeoordeling

Beschermde soorten

Steenmarter

Wat betreft de woning, tussenbouw en stal zijn negatieve effecten niet uit te sluiten, nader onderzoek is nodig. Nader onderzoek kan mee worden genomen tijdens onderzoek op overige soorten.

Algemene soorten

De werkzaamheden kunnen tot negatieve effecten op deze soorten leiden, bijvoorbeeld door de aantasting van holen en gangenstelsels. Omdat een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt, moet alleen rekening gehouden worden met de algemene zorgplicht die voor alle planten en dieren geldt.

5.3. Fauna - Vleermuizen

Tijdens de veldinventarisatie is de potentie onderzocht van het plangebied voor vleermuizen en is gelet op sporen. Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in holten van bomen en besloten of donkere ruimten van kunstwerken, zoals gebouwen.

Er is onderzocht welke soorten redelijkerwijs of mogelijk te verwachten zijn aan de hand van het landschap, de omgeving en gekend verspreidingsbeeld. Daarna is onderzocht welke functies voor vleermuizen mogelijk voorkomen. Als richtlijn is hiervoor de checklist van het huidig geldende vleermuisprotocol (2021) aangehouden. Het gaat om voor vleermuis van belang zijnde objecten die door de beoogde activiteit of plan, in relevante mate worden aangetast. Foerageergebied en vliegroutes zijn alleen beschermd als ze essentieel zijn voor het goede voortbestaan van de soort ter plaatse (Netwerk Groene Bureaus, 2021) (Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, 2011).

Verblijfplaatsen

De voorgenomen ingreep heeft betrekking op voor vleermuizen geschikte bebouwing. Soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en grootoorvleermuis kunnen in deze bebouwing voorkomen.

Het plangebied is op te delen in zeven delen, namelijk

1. De kippenschuur;
2. De woning met tussenbouw
3. De stal
4. De hooiberg
5. Het kippenhok
6. De kleine kapschuur
7. De grote kapschuur

De kippenschuur (nr. 1, afbeelding 3)

De kippenschuur is opgebouwd uit een steensmuur met een asbest golfplaten dak.

De woning, tussenbouw en stal (nr. 2&3, afbeelding 3)

De woning is opgebouwd uit een spouwmuur, de spouwmuuropeningen zitten aan de onderzijde van de muur. De tussenbouw en stal bestaan uit een steensmuur. Allen zijn voorzien van een dakpannen dak.

De hooiberg (nr. 4, afbeelding 3)

De hooiberg is opgebouwd uit gasbetonblokken en een golfplaten dak.

Het kippenhok

Het kippenhok is opgebouwd uit een houten constructie en een golfplaten dak

De kleine en grote kapschuur (nr. 6&7, afbeelding 3)

De kapschuren zijn opgebouwd uit damwandplaten en voorzien van een golfplaten dak.

De kippenschuur, het kippenhok, de hooiberg en de kapschuren zijn allen voorzien uit een golfplaten dak en zijn niet geïsoleerd waardoor er een onstabiel microklimaat aanwezig is. Een onstabiel microklimaat wordt veroorzaakt door verschillende temperaturen binnen één object (gradiënten), snelheid van opwarmen of afkoelen (bufferwaarde), vochtigheid, tocht en het ontbreken van een vorstvrije ruimte. Dit maakt het dat de bijgebouwen niet geschikt zijn voor vleermuizen, negatieve effecten zijn uitgesloten.

De woning, tussenbouw en de stal zijn voorzien van een dakpannen dak waar diverse naden en kieren in aanwezig zijn die geschikt zijn als zomer-, kraam- en paarverblijfplaats voor vleermuizen. Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten.

Massa winterverblijfplaats

Door de afwezigheid openingen in de spouwmuur van de woning zijn massa winterverblijfplaatsen uitgesloten. Bij een milde winter kan een “kleine” winterverblijfplaats in de bebouwing voorkomen.

Foerageergebied

Boven het plangebied wordt mogelijk gevoerageerd door vleermuizen. Hier is echter geen sprake van een foerageergebied dat van essentieel belang is voor vleermuizen. In de directe omgeving zijn vele vergelijkbare en meer geschikte locaties aanwezig. Daarnaast blijft tijdens- en na de ruimtelijke ontwikkeling het plangebied geschikt als foerageergebied.

Vlieg- en migratie routes

Vlieg en migratie routes zijn veelal rechtlijnige elementen als bosranden, (water) wegen, bospaden en bomen rijen bij voorkeur in open gebied. Het betreffen rechtlijnige elementen waar vleermuizen in een rechtlijnige vlucht snel kunnen verplaatsen. Bij vliegroutes spreken we veelal over het verplaatsen van en na tijdelijke verblijfplaats naar foerageergebieden. Migratieroutes bestaan veelal uit

grote elementen waarlangs wordt gemitigeerd van zomer naar winter verblijfplaats en visa versa. Op de planlocatie zijn geen essentiële vlieg- en mitigatieroutes aanwezig, negatieve effecten zijn uitgesloten.

Licht

Met de nieuwe inrichting moet rekening worden gehouden met kunstmatige lichtbronnen om lichtverstoring te voorkomen. Dit betekent dat de plaatsing, de intensiteit en de stralingsrichting van buitenlampen zodanig moet zijn dat er geen verstoring van strooilicht plaatsvindt. Werk met vleermuisvriendelijke verlichting en maak de verlichting dynamisch. Te allen tijde moet de verlichting naar beneden gericht zijn om verstoring door middel van strooilicht te voorkomen.

Effectenbeoordeling

Op basis van het veldbezoek is de inschatting dat de vleermuizen mogelijk gebruik maken van de woning, tussenbouw en stal (nr. 2&3, afbeelding 3). Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden om negatieve effecten uit te sluiten (Netwerk Groene Bureaus, 2021)

Tabel 1: overzicht potentie soort en soort verblijfplaats

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Kleine- winterverblijfplaats	Massa -winterverblijfplaats	Foerageergebied	Vliegroute	Mitigatieroute
Gewone dwergvleermuis	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-
Ruige dwergvleermuis	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-
Laatvlieger	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-
Grootoorvleermuis	✓	✓	✓	✓	-	-	-	-
✓	Komt potentieel voor, mogelijk negatief effect							
-	Geen negatief effect te verwachten							

5.4. Fauna - Vogels

Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaats

Huismus

De habitat van de huismus moet voldoen aan een combinatie van een aantal elementen, die binnen een straal van enkele meters (dekking bij voedselbronnen) tot enkele honderden meters (nestplek en voedselbronnen) van elkaar moeten liggen. De habitat moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassen en jongen), dekking zoals groenblijvende struiken en klimplanten, plekken voor stofbaden en drinkwater. De omgeving van het pand biedt een geschikt habitat voor deze soort (BIJ12, 2017).

Op de planlocatie zijn groenblijvende struiken, water en stofplekken aanwezig. Daarnaast is de woning geschikt als nest- en verblijfplaats voor de huismus.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is van oorsprong en rots bewoner die door de jaren heen ingeruild zijn voor huizen en andere gebouwen. Hij broedt in steden en dorpen, waar hij nestelt in donkere holtes onder dakpannen en kerktorens. De gierzwaluw heeft een vrije uitvliegroute van minimaal 3 meter onder de uitvliegopening van het nest en minimaal 1 meter breed nodig, omdat ze niet direct vanuit het nest kunnen opstijgen en zich daarom eerst naar beneden laten vallen. Daarnaast mogen er geen belemmerende elementen in de in- en uitvliegroute aanwezig zijn, zoals bomen, vlaggenmasten, steigers, etc. (BIJ12, 2017).

De bebouwing is niet geschikt voor de gierzwaluw. De woning is strak afgewerkt en in de bijgebouwen zijn geen ruimten aanwezig die in potentie geschikt zijn voor de gierzwaluwen. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

Steenuil

De steenuil leeft gebruikelijk op erven van burgerwoningen, bij boerderijen in het agrarische cultuurlandschap en aan dorpsranden. Het ideale leefgebied van de steenuil voorziet het hele jaar in voedsel, geschikte nestplek en in voldoende veiligheid. Dit uit zich o.a. in een gevarieerd aanbod van prooien, voldoende nestplaatsen in boomholten, nestkasten of nauwe ruimten in gebouwen, voldoende zit- en uitkijkposten open en erven met bebouwing, beplanting, tuinen, moestuinen en weilandjes met (hobby)vee (BIJ12, 2017).

Tijdens de veldinventarisatie zijn in de kleine kapschuur (nr. 6, afbeelding 3) enkele braakballen aangetroffen, mestsporen ontbreken. Zeer waarschijnlijk heeft de steenuil de kapschuur gebruikt als rustplek, nestplaatsen zijn niet aangetroffen. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

Overige jaarrond beschermde nestplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn er geen horsten, roekenkolonie of geschikte (oude) kraaiennesten aangetroffen in het plangebied en nabije omgeving.

Overige broedvogels

De omgeving van het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels. Het plangebied biedt mogelijkheden voor nestlocaties. Tijdens de inventarisatie zijn enkele kleine vervallen nesten aangetroffen.

Effectenbeoordeling

Beschermde soorten

Huismus

Wat betreft de huismus is het noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren om eventuele negatieve effecten uit te sluiten.

Algemene soorten

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wnb een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen* moeten plaatsvinden.

**In het kader van de Wnb wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.*

5.5. Fauna - Overige soorten

Het ontbreekt aan een geschikt leefgebied voor zwaardere beschermde soorten (amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) en dergelijke soorten komen dan ook met zekerheid niet voor op de planlocatie.

Algemene soorten komen hoogstwaarschijnlijk wel in en rond het plangebied. Herkomst is terug te voeren op de eventueel aanwezige waterafvoersloten. Deze soorten zijn niet beschermd of staan op de vrijstellingslijst van de provincie Utrecht.

Effectenbeoordeling

Het vóórkomen van beschermde soorten uit overige soortgroepen (amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden) is op voorhand uitgesloten wegens het ontbreken van geschikt leefgebied en doordat de locatie buiten het bekende verspreidingsgebied valt. Negatieve effecten op beschermde soorten uit overige soortgroepen zijn derhalve op voorhand uit te sluiten. Een ontheffing of nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

6. Conclusies

6.1. Overzicht beschermde gebieden

Gebiedsbescherming	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen
Natura 2000- zuurstofgevoeligheid	habitat/ soorten	mogelijk	AERIUS- berekening/Overleg bevoegd gezag
Overige onderdelen NNN & GC	op 600 meter	geen	geen

6.2. Overzicht beschermde soorten

Soortengroepen	Aanwezigheid	Effecten	Aanbevelingen	Mits
Flora – beschermde soorten	niet	geen	geen	
Waardevolle bomen	aanwezig	mogelijk	BEA/ Overleg gemeente	
Zoogdieren- beschermde soorten				
Steenmarter	mogelijk	mogelijk	nader onderzoek	
Vleermuizen- verblijfplaatsen	mogelijk	mogelijk	nader onderzoek	
Vleermuizen- vliegrouete/foerageergebied	mogelijk	beperkt	zorgplicht	beperkt met lichtbelasting wordt omgegaan
Zoogdieren- vrijgestelde soorten	mogelijk	beperkt	zorgplicht	
Vogels- jaarrond beschermde nesten				
Huismus	mogelijk	mogelijk	nader onderzoek	
Vogels- algemene broedvogels	mogelijk	beperkt	zorgplicht	
Amfibieën/vissen- beschermde soorten	niet	geen	geen	
Amfibieën/vissen- vrijgestelde soorten	mogelijk	beperkt	zorgplicht	
Reptielen/ongewervelden- besch. soort	niet	geen	geen	
Reptielen/ongewervelden- vrijgest. soort	mogelijk	beperkt	zorgplicht	

6.3. Advies en aanbevelingen

Gebiedsbescherming

- N2000: Wijziging beleidsvoering:
U dient de gemeente te raadplegen of een AERIUS-berekening uitgevoerd moet worden, zo ja:
Voer een AERIUS-berekening uit om aan te bepalen of met de nieuwe ontwikkeling/inrichting negatieve effecten op N2000 gebied plaatsvinden. Uit de AERIUS-berekening zal blijken of met de voorgenomen ontwikkeling de stikstof depositie toeneemt. Als de uitkomst hiervan nul Mol/ha/jaar is kan een vergunning worden verleend.

Flora

- Waardevolle bomen: Langs de Meentweg staan waardevolle bomen. Overleg met de gemeente of er een bomen effectenanalyse (BEA) uitgevoerd dient te worden om effecten op de aanwezige waardevolle bomen in beeld te brengen. Onderzoek hoe deze effecten kunnen worden voorkomen, neem maatregelen (Bomenwacht Nederland, z.d.);

Fauna

Zoogdieren:

- Steenmarter: De te amoveren woning, tussenbouw en stal zijn in potentie geschikt als verblijfplaats voor steenmarter. Verblijfplaatsen van steenmarter zijn beschermd. Nader onderzoek op deze soort is maatwerk, veelal wordt deze uitgevoerd op basis van waarnemingen op de locatie. Deze kan plaatsvinden tijdens nader onderzoek op overige soorten (Zoogdierverseniging, z.d.);
- Vleermuizen: Wat betreft vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is nader onderzoek noodzakelijk. Onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen bestaat uit meerdere bezoeken. De onderzoeken vinden plaats in de perioden 15 mei - 15 juli en 15 augustus - 30 september,

waarna mogelijk een ontheffing bij de provincie Utrecht moet worden aangevraagd (Netwerk Groene Bureaus, 2021);

Vogels:

- Huisemus: Voer twee gerichte veldbezoeken uit in de periode van 1 april tot en met 15 mei met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen, waarna mogelijk een ontheffing bij de provincie Utrecht moet worden aangevraagd (BIJ12, 2017);
- Effecten op beschermde soorten en soortgroepen waarvoor geen vrijstelling geldt, zijn uitgesloten omdat er geen aanwijzingen zijn dat dergelijke soorten binnen invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen;
- Tijdens het broedseizoen zijn broedgevallen van algemene broedvogels in de omgeving van het plangebied te verwachten. Bezette nesten mogen nooit vernield worden. De piek van het broedseizoen ligt in de periode half maart-half juli, maar eerdere en latere broedgevallen komen voor;

Zorgplicht

- Ten aanzien van alle dieren en planten (beschermd of niet beschermd) geldt dat men zich dient te houden aan de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna naar redelijkheid zoveel mogelijk voorkomen moeten worden;

Overige

- Wanneer tijdens werkzaamheden toch beschermde soorten worden aangetroffen dienen werkzaamheden tijdelijk te worden stilgelegd en wordt contact opgenomen met een inzake deskundige. Overleg met de deskundige moet duidelijk maken hoe met de ontstane situatie kan worden omgegaan;

- Goedgekeurde gedragscode, Soortenbescherming voor gemeenten van de Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland. Deze gedragscode kan worden toegepast tijdens de voorbereidende en uitvoerende werkzaamheden op locaties met wettelijk beschermde soorten. De gedragscode is opgesteld voor de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en bestendig beheer of onderhoud en geeft invulling aan aantoonbaar zorgvuldig handelen. Behoud en herstel van biodiversiteit staat hierin centraal (Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland, 2020).

7. Kwaliteitsborging- en geldigheid

Door de inzet van deskundigen op gebied van ecologie en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethoden is de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Otte Groenadvies BV hanteert de richtlijnen van het Netwerk Groene Bureaus en de richtlijnen uit de soorten- standaarden/kennisdocumenten van RVO/BIJ12. Toetsing van de aanpak en uitwisseling van ervaringen met gemeente/provincie en collega-onderzoekers vindt plaats op regelmatige basis.

Garanties over aan-/afwezigheid van planten en dieren is niet te geven. Daarvoor is de aard en de opzet van een quickscan niet toereikend. Daarbij is het een eenmalige momentopname en houdt het geen rekening met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderingen in terreingebruik en beheer. De geldigheidsduur van de rapportage bedraagt voor de zwaarder beschermde soorten maximaal 3 jaar.

8. Bibliografie

- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Gierzwaluw*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Huismus*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>
- BIJ12. (2017, Juli). *Kennisdocument Steenuil*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>
- BIJ12. (z.d.). *Vergunning aanvragen of niet?* Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.bij12.nl/onderwerpen/stikstof-en-natura2000/vergunningen-en-toestemmingsbesluiten/vergunning-aanvragen-of-niet/>
- Bomenwacht Nederland. (z.d.). *Bomen Effect Analyse BEA*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.bomenwacht.nl/diensten/bomen-effect-analyse-bea/>
- Bronspartners. (2005, november). *Landschapsontwikkelingsplan Eemland*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <http://docplayer.nl/14102239-Landschap-landschapsontwikkelingsplan-eemland-2005-rivier-en-uiteerwaardenlandschap-van-de-eem-open-agrarische-slagenlandschap-van-de-eempolders.html>
- Gemeente Eemnes. (2012, april 23). *Bestemmingsplan Landelijk Gebied 2011*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0317.Landelijkgeb2011-0202/t_NL.IMRO.0317.Landelijkgeb2011-0202_index.pdf
- Gemeente Eemnes. (2018, januari-februari). *Lijst waardevolle bomen*. Opgeroepen op 19 februari 2022, van https://www.eemnes.nl/inwoners/Wegen_en_groen/Waardevolle_bomen_in_Eemnes/Lijst_waardevolle_bomen
- H en E architecten. (2021, augustus 23). Herinr. agrarisch terrein. 22. Hilversum.
- Helversen, D. &. (2011). *Vleermuizen- Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. Tirion Natuur.
- Kadaster. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://kadastralekaart.com>
- Kadviewer. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://kadviewer.map5.nl>
- KNMI. (z.d.). *Weerstation*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.knmi.nl/nederland-nu/weer/waarnemingen>
- Koninklijke Vereniging Stadswork Nederland. (2020, Juli 7). *Gedragscode Soortenbescherming voor gemeenten*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/08/Gedragscode%20SW%20Elndconcept%2020200709%20v1.0.pdf>
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (z.d.). *Natura 2000 gebieden*. Opgeroepen op 19 januari 10, 2022, van <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- Netwerk Groene Bureaus. (2021, januari 1). *Vleermuisprotocol 2021*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Overheid. (2020, januari 1). *Wet Natuurbescherming*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>
- Pdok. (z.d.). *Online kaarten*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.pdok.nl/viewer/>
- Provincie Utrecht. (z.d.). *Natuurnetwerk Nederland (NNN)*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/natuur/natuurnetwerk-nederland-nnn#groene_contour
- Provincie Utrecht. (z.d.). *Natuurnetwerk Nederland (NNN)*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=e90803a342c8497dbada5434e6f98315>
- Provincie Utrecht. (z.d.). *Weidevogelkerngebied*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=c56475411eae406eb9bc3de02fb6e633>
- Rijksoverheid. (z.d.). *Natuur Netwerk Nederland*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit>
- Zoogdiervereniging. (z.d.). *Steenmarter*. Opgeroepen op 19 januari 2022, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

Bijlage

BIJLAGE 1: Wettelijk kader Wet natuurbescherming - Soortbescherming

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van het onderdeel soortbescherming gegeven, wat relevant is voor onderliggende toetsing (Overheid, 2020).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Vogelrichtlijnsoorten
- Habitatrichtlijnsoorten
- Andere soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (art. 3.1 lid 1).

Habitatrichtlijnsoorten

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- Bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- Bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- Bijlage I bij het Verdrag van Bonn; (art. 3.5 lid 1) en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:
- Bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- Bijlage I bij het Verdrag van Bern; (art. 3.5, lid 5)

De bijlagen zijn zeer uitgebreid en er staan ook veel soorten in genoemd die van nature niet in Nederland voorkomen.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als er geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (art. 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen: Ten aanzien van vogels verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1 lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Ten aanzien van de overige Europees beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.5 lid 4). Ten

aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de nationaal beschermde diersoorten geldt slechts een verbod op het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de nationaal beschermde plantensoorten geldt een verbod op het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2- 4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend op de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan

bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hieronder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af van of men kan voldoen aan de voorwaarden. Deze voorwaarden verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent - ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht - wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied.

Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor Vogelrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en/of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor Habitatrichtlijnsoorten kan alleen een ontheffing worden verleend: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitat;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing

of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de andere soorten gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten, aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
11. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
12. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
13. in het algemeen belang.

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen ontheffing Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient het betreffende onderzoek bijgevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvgb) aan bij het bevoegd gezag

Wnb. De voorwaarden waaronder de vvgb wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning.

Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de ontheffing Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd (Overheid, 2020).